

10 mei 2015, zesde zondag na Pasen
Voorganger: Paul Clement OSA Provinciaal



‘Liefde die vernieuwt’

Inleiding

Van harte welkom ieder van U: vrede met De Vader die voor ons uitgaat, met Christus die met ons meegaat, met de Geest die in ons zucht en stimuleert; vrede in u zelf, vrede met uw omgeving, bemoediging bij uw bijdrage aan de vrede inde grote wereld. Over liefde is het laatste woord nog niet gezegd: je kunt, we zullen er over blijven spreken, schrijven, zingen "Ieder mens hunkert naar liefde en vrede. Sint Jan heeft erover nagedacht: God is liefde, zegt hij, want Hij heeft Hem en ons het eerste liefgehad. Liefde verlegt ook grenzen horen we in de 1^e lezing: grenzen in ons persoonlijk leven, in het leven van de kerk: niet vanuit een houding van "wij weten het wel en jullie niet", maar ook niet vanuit: Och iedereen is ongehoord en niet besproken toch hetzelfde. Laten we maar bidden

Lezing: handelingen 10, 25-48

Toen Petrus binnentrad kwam Cornelius hem tegemoet en eerde hem met een voetval. Maar Petrus deed hem opstaan en zei: 'Sta op, ik ben ook maar een mens.' Petrus nam het woord en sprak: 'Nu besef ik pas goed, dat er bij God geen aanzien des persoons bestaat, maar dat, uit welk volk ook, ieder die Hem vreest en het goede doet Hem welgevallig is.' Terwijl Petrus nog zo aan het spreken was, kwam de heilige Geest plotseling neer op allen die naar de toespraak luisterden. De gelovigen uit de besnijdenis die met Petrus meegekomen waren stonden verbaasd dat ook over de heidenen de gave van de heilige Geest was uitgestort; want zij hoorden hen talen spreken en God verheerlijken. Toen zei Petrus: 'Kan iemand nog het water weigeren, zodat deze mensen niet gedoopt zoude worden die juist als wij de heilige Geest ontvangen hebben?' En hij beval hen te dopen in de naam van Jezus Christus. Daarop verzochten zij hem nog enige dagen te blijven.

Evangelie: Johannes 15, 9-17

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen: 'Zoals de Vader Mij heeft liefgehad zo heb ook Ik u liefgehad. Blijft in mijn liefde. Als gij mijn geboden onderhoudt zult gij in mijn liefde blijven, gelijk Ik, die de geboden van mijn Vader heb onderhouden, in zijn liefde blijf. Dit zeg Ik u opdat mijn vreugde in u moge zijn en uw vreugde volkomen moge worden. Dit is mijn gebod, dat gij elkaar liefhebt zoals Ik u heb liefgehad. Geen groter liefde kan iemand hebben dan deze, dat hij zijn leven geeft voor zijn vrienden. Gij zijt mijn vrienden als gij doet wat Ik u gebied. Ik noem u geen dienaars meer want de dienaar weet niet wat zijn heer doet, maar u heb Ik vrienden genoemd, want Ik heb u alles meegedeeld wat Ik van de Vader heb gehoord. Niet gij hebt Mij uitgekozen maar Ik u, en Ik heb u de taak gegeven op tocht te gaan en vruchten voort te brengen die blijvend mogen zijn. Dan zal de Vader u geven al wat gij Hem in mijn Naam vraagt. Dit is mijn gebod, dat gij elkaar liefhebt.'

Overweging

Marjan volgde een opleidingscursus tot uitvaartleidster ze wilde iets gaan doen in de sociale sector. Het onderwerp: durf je tijd te nemen om écht te luisteren, niet alleen luisteren naar wat een ander zegt, maar ook zoeken naar wat een ander bedoelt, boeide haar zeer. Aan een oudere uitvaartleidster vroeg ze eens: "hoe doe jij dat nou? Houd je nog wel tijd voor jezelf over?" Het antwoord was: "Daar heb je weer zo'n jongere. Als je zo'n houding hebt, kun je er maar beter niet aan beginnen!"

Ik denk: wat een misverstand: Marjan was tóch uit het goede hout gesneden: ze wilde er echt zijn voor de ander, maar zag ook dat je dat zó mee kon nemen, dat je letterlijk én figuurlijk uitgehold raakt.

De meesten van ons weten wel hoe ze zijn opgevoed: altijd die ander in het middelpunt. Nu weten we dat je, zélf als je een alles van je vragende zieke of gehandicapte in huis hebt, dat je dan tijd voor jezelf moet nemen, een hobby moet aanhouden om op de been te blijven. Er zijn mensen die godzijdank zó intens van elkaar blijven houden; die zó letterlijk hun leven geven. Over de vorm *waarin* kun je nadenken en praten, niet over het principe waar je van uit gaat.

Jezus' vraag aan ons is niet zomaar een altijd geldend gebod dat alle vragen voorkomt: je moet blijven denken: wat kan en wat moet ik in deze tijd doen.

We hebben de laatste week véél nagedacht over de tweede wereldoorlog: over helden die hun leven gaven, over mensen die blind achter Hitler aanliepen én over mensen die collaboreerden omdat ze dachten zelf zó het beste uit de oorlog vandaan te komen of zelfs anderen te redden.

Wij spraken over de vraag: Wat zou jij doen als je nú temidden van de Isisstrijders leefde: Zou je God Allah noemen?

Zou je je werk blijven doen?

Zou je -gedwongen- anderen de dood injagen om jezelf of je kinderen te redden?

Er zijn ook in ons land heel wat morele dilemma's:

voor de tv wordt de voorzitter van bestuur van een bank geïnterviewd: hij heeft zijn jaarinkomen zien groeien van 1,3 naar 1,7 miljoen. 'Vindt u dat terecht in deze tijd', vraagt de reporter. Hij antwoordt: 'ik lever in; ik verdien eigenlijk dertig procent meer als ik naar mijn collega's kijk'.

De reporter vergeet te zeggen: 'ik verdien eigenlijk ook dertig procent meer; de politie en de ongewild werkelozen ook, waar meet je je vermeende gelijk aan af?

Doe je je werk om anderen een dienst te bewijzen, omdat je houdt van anderen, of om er zélf beter van te worden?

Als Jezus het over liefde heeft, doorbreekt hij grenzen: daar waren sommige christenen van het uur al van overtuigd, anderen niet: die vonden dat mensen eerst maar eens jood moesten worden, voordat ze hun Messias konden volgen. Als die de overhand hadden gehouden, was er alleen maar een vermoedelijk voorbijgaande joodse sekte ontstaan. Petrus ging in huis bij de hoofdman Cornelius ontdekken dat er bij God geen aanzien des persoons bestaat, maar dat ieder die van Hem houdt, bij Hem hoort.

Let wel: er staat niet dat het verschil niet uitmaakt; dat het niet belangrijk is van wie je houdt, welke soort god je dient: wij, die in hem mogen geloven, hebben de taak op tocht te gaan en vruchten voort te brengen. Er is een soort tolerantie die lafheid is: lafheid om voor je mening en je levenshouding uit te komen. Verdraagzaamheid wil juist zeggen: dat je elkaars anders zijn verdraagt, maar dat je wél alles doet om te delen wat je in huis hebt en te luisteren naar wat die ander werkelijk bezielt. Wat is dat dan?

Bij Jezus het onverwoestbare geloof dat de Vader van Hem hield, ook al ging hij de dood tegemoet. Hij liet dat zien door bij hen te blijven, ook al kon Hij weinig méér voor hen doen dan hen van die liefde te vertellen. Bij alles wat Jezus overkwam, bleef Hij toch een vreugdevol mens.

Ik weet wel: dat kun je niet zomaar in elke omstandigheid preken - en zeker niet als die ander angstig is voor zijn leven. Dan kun je het alleen maar laten zien doordat je - voor je gevoel even machteloos en misschien zelfs volkomen zinloos - aanwezig blijft. De geboden onderhouden waar Jezus het over heeft, doe je niet door ze zomaar direct en letterlijk toe te passen: het komt aan op het ene gebod: heb elkaar lief en al wat daarbij komt zijn goede raadgevingen hóe je dat doet:

Vergevingsgezind tegenover de zondaar,

met open armen voor degene die weer bij je thuis komt;

door jezelf uit te nodigen bij wie hoog in de boom zit en door ieder gemeden wordt,

door een waterig levensfeest te veranderen in een vreugdevolle bruiloft,

met hulp aan de zieke,

met kijken naar wat een ketter als de Barmhartige Samaritaan doet enzovoorts.

Maar ten diepste gaat het er over dat niet ik- en heerszucht je gedrag bepalen, maar je liefde voor de ander en het dienaar zijn die de ander de voeten wast.

Liefde vraagt juist dat je jezelf loslaat; d.w.z. de pose die je hebt aangenomen.

Een stel had eerst tien jaar samengewoond. Toen durfden ze de stap aan elkaar eeuwig trouw te beloven. Ze hielden ontzettend veel van elkaar en lieten elkaar zoveel mogelijk vrij. Dachten ze. Want na drie jaar kwamen ze er achter dat zij in huis toch wel erg sturend en dominerend was; dat hij niet zo'n behoefte had aan gesprekken en veel meer met zijn handen communiceerde. En dat, wat eerst met een grapje werd weggelachen, nu ineens een kloof bleek.

Ze hadden de moed om eerst maar eens aan elkaar uit te leggen waarom zij zo voelden en deden; wat hun inmiddels nieuwe beroepen wérkelijk van hen vroegen; hoe ze hun eerste kind nú beleefden. Ga niet te snel met me in debat; neem eens de tijd om naar me te luisteren; ga er niet van uit dat je me kent zoals ik mijzelf ken. De liefde bleef.

Door de ander aanvaard worden, zoal je bent: dat is genezend, leven gevend. Zo, zegt Jezus, zijn wij aanvaard door zijn vader: diens liefde is dieper dan alle leed dat ons overkomt en maakt ons tot broers en zusters van elkaar, ons die dat eerst niet waren. Daarvoor moet je op tocht gaan, je eigen grenzen overschrijden; niet moedeloos worden als je dat zo vaak nog niet lukt. Blijf zó in Gods liefde en een teken daarvan voor anderen. Amen.